

Sygn. akt I UK 451/16

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania H.M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 lipca 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 19 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 lipca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił H.M. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Odwołanie wnioskodawcy Sąd Okręgowy w C. oddalił wyrokiem z dnia 9 grudnia 2014 r.. Apelacja ubezpieczonego została natomiast oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 kwietnia 2016 r.

Sądy obu instancji ustaliły, że wnioskodawca był zatrudniony od dnia 1 sierpnia 1972 r. do dnia 31 maja 2002 r. w Przedsiębiorstwie P. w H.. Ubezpieczony pracował jako elektryk, elektromonter utrzymania ruchu i elektromechanik, a nadto jako obsługa kotłowni zakładowej. Do jego obowiązków zawodowych należało utrzymanie w ruchu wszystkich urządzeń elektroenergetycznych, w szczególności prasonożyc, strzępiarek, suwnic oraz pozostałych urządzeń elektrycznych i telefonicznych. Ubezpieczony wykonywał

nadto instalacje elektryczne na zewnątrz oraz wewnątrz budynków produkcyjnych i biurowych, w tym wymianę oświetlenia, a nadto przegląd stacji transformatorowych i podstacji.

Uwzględniając poczynione ustalenia Sądy stwierdziły, że prace te nie mieszczą się w katalogu pracy wykonywanych w szczególnych warunkach, a w szczególności nie zostały wymienione w wykazie A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43 ze zm.). Sądy rozpoznające sprawę podkreśliły, że z pkt. 25, działu XIV, wykazu A, wynika, że bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń muszą odbywać się na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Otoczenie, w którym pracował wnioskodawca kryteriów tych nie spełnia.

Skarga kasacyjna wnioskodawcy oparta została na zarzucie niewłaściwej wykładni przepisu pkt 25 Działu XIV, w związku z pkt 38 działu III Wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn.zm.) i w konsekwencji niewłaściwym zastosowaniu art. 184 § 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ubezpieczony wskazał na istotne zagadnienie prawne, które sprowadza się do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy „zakładem hutniczym” w rozumieniu punktu 38 działu III Wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze jest również zakład wykonujący prace polegające na przetwarzaniu złomu metali poza terenem zakładu hutniczego ale na jego potrzeby.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zawiera argumentów uzasadniających jej przyjęcie do rozpoznania.

Biorąc pod uwagę funkcje stawiane skardze kasacyjnej, a przede wszystkim zdominowanie jej roli interesem publicznym, przejawiające się w przypadku przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. w dążeniu do wyjaśnienia nowych albo kontrowersyjnych instytucji prawnych, zrozumiałe staje się, że Sąd Najwyższy nie powinien przyjmować do rozpoznania skargi kasacyjnej poddającej pod rozagę zagadnienie prawne, w sytuacji, gdy zostało ono w orzecznictwie wyczerpująco i jednolicie wyjaśnione albo daje się je rozwiązać przez zastosowanie dyrektyw wykładni. W takim przypadku zagadnienie prawne nie charakteryzuje się „istotnością”, czyli nie jest doniosłe dla praktyki stosowania prawa, jak również nie wpływa na rozwój określonych instytucji prawnych.

U podstaw postawionego przez ubezpieczonego pytania leży zastosowanie wykładni rozszerzającej. Dlatego ma on wątpliwości, czy Przedsiębiorstwo P., działające poza zakładem hutniczym, ale na jego rzecz, mieści się w kategorii określonej w poz. 38, działu III, załącznika A do rozporządzenia. Oznacza to, że zamysłem skarżącego jest rozszerzenie pojęcia „zakład hutniczy” na przedsiębiorstwa, które „hutniczymi” nie są. Zabieg tego rodzaju jest niedopuszczalny. W orzecznictwie Sądu Najwyższego od dawna i w jednolity sposób przyjęto, że wykaz prac dający prawo do uzyskania wcześniejszej emerytury nie podlega wykładni ekstensywnej. Staje się to zrozumiałe jeśli weźmie się pod uwagę, że rzeczony świadczenie jest wyjątkowe zważywszy na cały system emerytalny. Umożliwia bowiem przejście na emeryturę o pięć lat wcześniej. Zatem jeśli ustawodawca przewidział tego rodzaju dobrodziejstwo, to przy użyciu wykładni pozajęzykowej, nie można zmieniać jego woli i dowolnie rozszerzać zakreślone w załączniku A rodzaje prac. Z przeprowadzonych rozważań widać, że przedłożone zagadnienie prawne nie jest „istotne” w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przy zastosowaniu językowych metod wykładni (mających w prawie ubezpieczeń społecznych bezwzględne pierwszeństwo) bez trudu można na nie odpowiedzieć. Zatem przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wpłynie na zrozumienie prawa i jego instytucji.

Niezależnie od powyższego, należy zaznaczyć, że z przeprowadzonych ustaleń faktycznych, które są dla Sądu Najwyższego wiążące, wynika, że wnioskodawca pracował nie tylko w miejscach, gdzie dokonywano przeróbki złomu metali. Oznacza to, że pozytywna odpowiedź na postawione pytanie nie zmienia jego sytuacji prawnej, gdyż § 2 ust. 1 rozporządzenia w związku z pkt 25, działu XIV, i z pkt. 38, działu III, wykazu A do rozporządzenia, wymagają aby praca na oddziałach wymienionych w rozporządzeniu (czyli przy przerobie złomu metali) odbywała się stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dlatego na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

as